

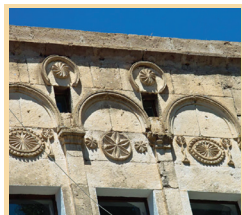
**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI**

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ihlara

Özel Çevre Koruma Bölgesi

Ihlara Özel Çevre Koruma Bölgesi

İli: Aksaray

Nüfusu: 6.107

Alanı: 54.64 km²

21.11.1990 tarih ve 90/1117 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilmiştir.

Niçin Özel Çevre?

Ihlara, doğal ve tarihi zenginliklerin korunması amacıyla Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Ihlara Vadisi'nde yapılan araştırmalarda 54 familya ve 218 cinsten oluşan 364 takson tespit edilmiştir. Vadi içinin yoğun otlatma baskısı altında olmaması ve gölge alanların fazla olması, tür sayısının yüksek olmasını sağlamıştır. Bu türlerden 43'ünün endemik bitki türü olması, bölgenin doğal bitki örtüsünün önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bölge sıcak termal su kaynakları ve tarihi kalıntıları bakımından da oldukça zengindir.

Ihlara Vadisi, Hasan Dağı (3.268m) ve Melendiz (2.963m) Dağları'nın eteklerinde kurulmuş olan Güzelyurt İlçe'sine bağlı Ihlara ve Selime Kasabaları ile Yaprakhisar ve Belısırma Köyleri'ni içine almakta ve kuzeybatı yönünde 14 km boyunca uzanmaktadır. Melendiz Dağı'ndan doğan Melendiz Irmağı, Ihlara Kasabası içinden iki tarafı kavak ağaçları ile kaplı dik yamaçlar arasından vadiye girip, güney - kuzey yönünde menderesler çizerek Mamasın Barajı'na ulaşır. Jeolojik, arkeolojik, etnografik, biyolojik, tarımsal ve turizme yönelik özellik ve etkinliklere sahip bölgenin doğal ve kültürel değerleri, oldukça zengindir.

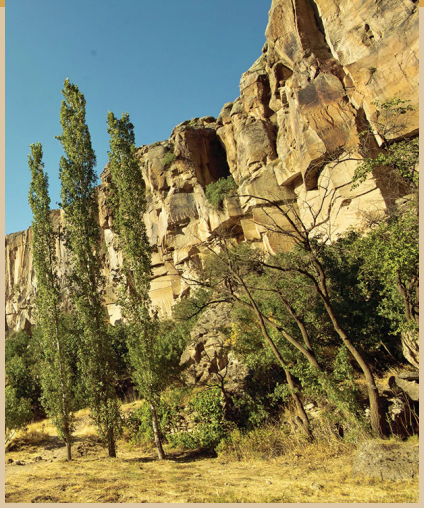
Bölgede yanardağ külleri ve tüflerinden oluşan litolojiler yüzey sularının etkisiyle zaman içinde farklı biçimlerde aşınmıştır. Vadinin eğimli yamaçlarında hem su hem de rüzgar erozyonunun etkisi ile ilginç kaya şekilleri ve yüzeyleri ortaya çıkmıştır. Yanardağların yüzlerce yıl süren faaliyetleri sonucu volkanik örtü yöreyi kaplarken Hasan, Erciyes ve Melendiz Dağları da lav ve anglo meraların üst üste yığılması ile bugünkü yüksekliklerine ulaşmışlardır.

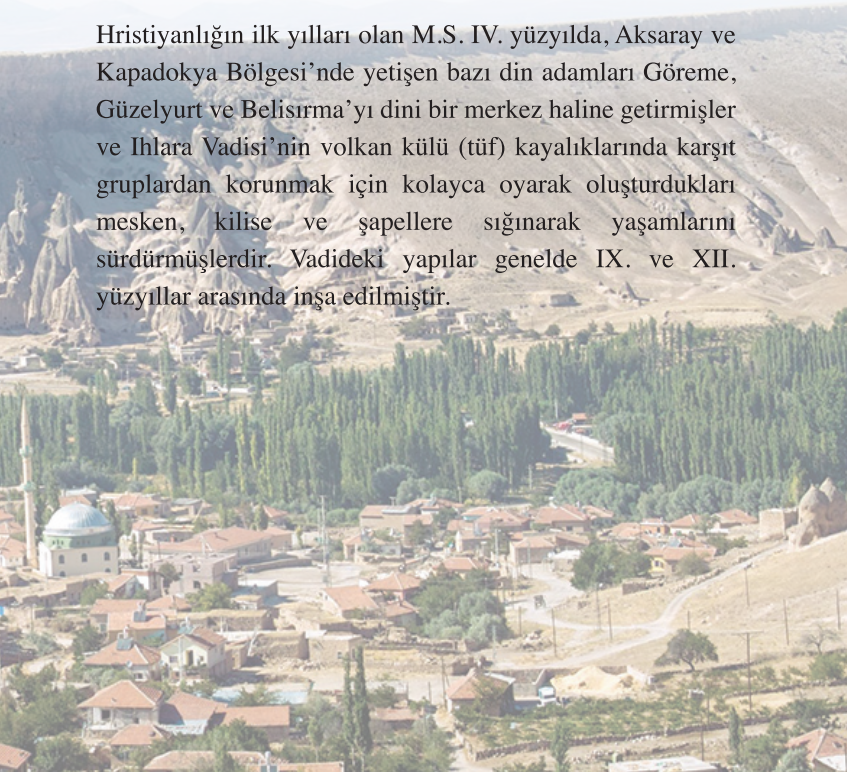
Derin ve oldukça dar bir kanyon olan Ihlara Vadisi, mikroklimatik yapısı nedeniyle Anadolu'nun kuru ve uzun yaz sıcaklarından daha az etkilenir. Anadolu'nun mesophytic türleri ve Euro-siberian phytogeographic genel türleri vadi boyunca yer yer görülmektedir. (*Lycopus europeus*, *Asperugo procumbens*, *Eupatorium cannabinum*, *Cirsium canum*, *Urtica dioica*, *Pastinaca sativa*) bu türlere örnek olarak verilebilir. Akdeniz bitkilerinin tipik örneklerinden Kardelen (*Galanthus fosteri*) daha çok Sümbüllü ve Yılanlı kiliselerin çevresinde bulunmaktadır.

Bölge, sözü edilen doğal değerlerinden başka, kültürel açıdan da büyük bir mirasa sahiptir. Kapadokya'da oluşan vadiler ve onları çevreleyen dik kayalar ile farklı yüzey şekilleri bölgenin kendine özgü mimari tasarımını ve yerleşim karakterini yaratmıştır. Yöre insanı ilk yerleşimlerden günümüze kadar çevresindeki kayaları oluşturan tuf malzemenin kolay oyulabilme özelliğinden sürekli olarak yararlanmıştır. Yüzyıllar boyu çevredeki konut mimarisi jeolojik oluşum nedeniyle kaya içi yaşamı biçiminde devam etmiştir.

Hristiyanlığın ilk yılları olan M.S. IV. yüzyılda, Aksaray ve Kapadokya Bölgesi'nde yetişen bazı din adamları Göreme, Güzelyurt ve Belisırma'yı dini bir merkez haline getirmişler ve Ihlara Vadisi'nin volkan külü (tuf) kayalıklarında karşıt gruplardan korunmak için kolayca oyarak oluşturdukları mesken, kilise ve şapellere sığınarak yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Vadideki yapılar genelde IX. ve XII. yüzyıllar arasında inşa edilmiştir.

Belısırma çevresinde bulunan Kırkdamaltı, Bahaeddin Samanlığı, Direkli ve Ala Kiliseleri ise XI. ve XIII. yüzyıllarda yapılmıştır. Bölgenin tarihsel geçmişinde ayrı bir öneme sahip Selime Kasabası, Hitit, Asur, Pers, Roma, Bizans, Daniřmend, Selçuklu, Karaman ve son olarak Osmanlılar'ın etkisinde kalmış olup, günümüzde bu kültürlerin izlerini taşımaya devam etmektedir.

Vadinin kontrollü kullanımı için giriş kapıları yapılmış, bu kapsamda bakı noktaları ve giriş üniteleri ile vadinin seyri ve kontrollü girişi sağlanmış olup, vadi içinde sadece gezi türünde bir eyleme izin verilmektedir.

Melendiz Irmağı boyunca gelişmiş baskın ağaç türleri Söğüt (*Salix alba*), (*Populus thevestina*), ve Kavak (*Populus nigra italica*)'dır. Irmak kıyısı boyunca yer yer uzanan dar ve küçük yeşil alanlarda ise (*Carex spp.*, *Juncus spp.*, *Poa pratensis*, *Ranunculus repens*, *Lotus corniculatus*, *Mentha longifolia*, *Trifolium repens*, *Torilis ucranica*, *Plantago major*, *Plantago lanceolata*) gibi türler kaydedilmiştir.

Önemli Faaliyetlerimiz:

- “İhlara ÖÇKB Karasal Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti Projesi”
- “İhlara ÖÇKB Sosyo-Ekonomik Araştırma Projesi”
- “İhlara ÖÇKB Yönetim Planı”
- İhlara ÖÇK Bölgesi Jeolojisi ve Bölgede Bulunan Termal Kaynakların Hidrojeolojik ve Hidrojeokimyasal Araştırması yapılmıştır.
- “İhlara Özel Çevre Koruma Bölgesi Su Kalitesinin ve Atık Su Arıtma Tesislerinin Verimliliklerinin İzlenmesi Projesi” her yıl düzenli olarak yaptırılmaktadır.

